

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (femte avdelningen)

den 4 mars 2009*

I mål T-445/05,

Associazione italiana del risparmio gestito, Rom (Italien),

Fineco Asset Management SpA, Rom,

företrädna av advokaterna G. Escalar, G. Cipolla och V. Giordano,

sökande,

* Rättegångsspråk: italienska.

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av V. Di Bucci och E. Righini,
båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2006/638/EG av den 6 september 2005 om den statliga stödordning som Italien har genomfört till förmån för vissa fondföretag som är specialiserade på att investera i små och medelstora företag som är noterade på en reglerad marknad (EUT L 268, 2006, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden M. Vilaras samt domarna F. Dehousse (referent) och D. Šváby,

justitiesekreterare: förste handläggaren J. Palacio González,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 20 november 2007,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

Den aktuella åtgärden

- 1 Den aktuella ordningen infördes genom artikel 12 i det italienska lagdekretet (Decreto Legge) nr 269 av den 30 september 2003 om ”åtgärder för utveckling av ekonomin och sanering av de offentliga räkenskaperna” (nedan kallat DL 269/2003), vilket omvandlades till lag nr 326 av den 24 november 2003. Den trädde i kraft den 2 oktober 2003, vid publiceringen av DL 269/2003 i Republiken Italiens officiella tidning, utan att det dessförinnan hade gjorts någon anmälan till kommissionen.
- 2 Genom artikel 12 DL 269/2003 ändrades beskattningen av vissa företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper specialiserade på att investera i små och medelstora företag som är noterade på en reglerad marknad inom Europeiska Unionen (nedan kallade specialiserade investeringsstrukturer).
- 3 I denna artikel föreskrivs bland annat att kapitalinkomster som uppbärs av specialiserade investeringsstrukturer ska beläggas med en alternativ bolagsskatt med en skattesats på fem procent, i stället för den normala skattesatsen på 12,5 procent, från och med det räkenskapsår då vissa särskilda villkor har uppfyllts.

- 4 För att säkerställa att samma effektiva beskattningsnivå gäller för utländska och italienska investeringsstrukturer förskrivs i artikel 12 DL 269/2003 att en alternativ skatt med en nedsatt nominell skattesats på fem procent ska gälla för kapitalinkomster som uppbärs av italienska icke specialiserade investeringsstrukturer som investerar i italienska specialiserade investeringsstrukturer, till den del dessa kapitalinkomster kan hänföras till dessa specialiserade investeringsstrukturer, medan kapitalinkomster som uppbärs av italienska investeringsstrukturer och som kan hänföras till utländska investeringsstrukturer undantas från beskattning till 60 procent.
- 5 För att utvidga incitamentet till andra investeringsstrukturer föreskrivs i artikel 12 DL 269/2003 att även pensionsfonder beläggs med en effektiv skatt på fem procent på den andel av fondens inkomster som kan hänföras till utländska specialiserade investeringsstrukturer. Vidare föreskrivs att skatteavräkning med sex procent medges för de inkomster som kan hänföras till italienska investeringsstrukturer, vilket motsvarar den alternativa skatten på fem procent som belastar de kapitalinkomster som uppbärs av de specialiserade investeringsstrukturer som pensionsfonderna innehar andelar i.
- 6 Alla italienska investeringsformer och alla investeringsstrukturer som omfattas av rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EGT L 375, s. 3; svensk specialutgåva, område 6, volym 2, s. 116) kan beskattas efter den reducerade skattesatsen på fem procent, förutsatt att de är specialiserade på att investera i aktier i små och medelstora företag som är upptagna till handel på en reglerad europeisk marknad (nedan kallade små och medelstora företag). Enligt artikel 12 DL 269/2003 avses med små och medelstora företag sådana företag vars kapital inte överstiger 800 miljoner euro, beräknat på grundval av det genomsnittliga marknadspris som företagets aktier betingar den sista handelsdagen i varje kvartal.
- 7 Enligt artikel 12 DL 269/2003 är investeringsstrukturer specialiserade om de, under minst en sjättedel av det totala antal dagar som fonden drivits, innehar aktier i små och medelstora företag till ett värde som motsvarar minst två tredjedelar av det samlade värdet av de tillgångar de har innehaft under kalenderåret, enligt vad som anges i dessa strukturers löpande redovisning. Ordningen är endast tillämplig från och med det räkenskapsår under vilket en investeringsstruktur investerar minst två tredjedelar av dess totala tillgångar i aktier i små och medelstora företag eller från den tidpunkt då det

föreskrivs i en investeringsstrukturs bolagsordning eller stadgar att den huvudsakligen ska investera i aktier i små och medelstora företag.

- 8 Förutom de italienska investeringsstrukturerna kan alla andra öppna och slutna italienska fonder (de historiska luxemburgfonderna), investeringsbolag med rörligt kapital (nedan kallade SICAV-bolag) och utländska investeringsstrukturer beskattas efter den nedsatta skattesatsen på fem procent, förutsatt att de är registrerade som specialiserade investeringsstrukturer, eller såvitt avser den del av deras inkomster som investerats i registrerade specialiserade investeringsstrukturer.

Det administrativa förfarandet

- 9 Genom en skrivelse av den 22 oktober 2003 uppmanade kommissionen de italienska myndigheterna att inkomma med upplysningar om den ordning som införts genom DL 269/2003 och dess ikraftträdande, för att bedöma om den eventuellt utgör stöd enligt artikel 87 EG. I samma skrivelse påminde kommissionen Republiken Italien om anmälningsskyldigheten enligt artikel 88.3 EG.
- 10 Genom skrivelser av den 11 och den 26 november 2003 inkom de italienska myndigheterna med de begärda upplysningarna. Den 19 december 2003 påminde kommissionen på nytt de italienska myndigheterna om deras skyldigheter enligt artikel 88.3 EG och uppmanade dem att underrätta de eventuella stödmottagarna om följderna – enligt fördraget och artikel 14 i rådets förordning nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EGT L 83, s. 1) – av att den aktuella ordningen konstateras utgöra olagligt stöd.

- 11 Genom en skrivelse av den 11 maj 2004 underrättade kommissionen Republiken Italien om sitt beslut av den 7 maj 2004 att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 88.2 EG med avseende på det skattemässiga stöd som beviljats i enlighet med artikel 12 DL 269/2003.
- 12 Genom en skrivelse av den 14 juli 2004 inkom de italienska myndigheterna med sina synpunkter till kommissionen.
- 13 Kommissionens beslut att inleda det formella förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* den 9 september 2004 (EUT C 225, s. 8).
- 14 Associazione italiana del risparmio gestito (nedan kallad Assogestioni) inkom med sina synpunkter genom skrivelser av den 7 oktober 2004 och den 18 februari 2005.

Det angripna beslutet

- 15 Kommissionens beslut 2006/638/EG av den 6 september 2005 om den statliga stödordning som Italien har genomfört till förmån för vissa fondföretag som är specialiserade på att investera i små och medelstora företag som är noterade på en reglerad marknad (EUT L 268, 2006, s. 1) (nedan kallat det angripna beslutet) innehåller inledningsvis en beskrivning av det förfarande som ledde fram till att kommissionen fattade beslutet (avdelning I) och därefter en beskrivning av den aktuella ordningen (avdelning II).
- 16 När det gäller den aktuella ordningen redogjorde kommissionen inledningsvis för det allmänna sammanhang som artikel 12 DL 269/2003 ingår i. I denna förbindelse definierade kommissionen investeringsstrukturerna som företag som företar kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (eller fondföretag) i ett flertal investerares

gemensamma intresse. Kommissionen tillade att sådana strukturer kan drivas i form av en avtalsbaserad investeringsfond som inte är en juridisk person och som förvaltas av ett självständigt förvaltningsbolag (nedan kallat SGE-bolag), en investeringsfond i bolagsform (till exempel ett SICAV-bolag) eller en pensionsfond. Därefter preciserade kommissionen vad som utgör specialiserade investeringsstrukturer i den mening som avses i artikel 12 DL 269/2003. Kommissionen redogjorde avslutningsvis i detalj för de skatteregler som är tillämpliga på inkomster från olika investeringsstrukturer.

- 17 Det angripna beslutet innehåller vidare skälen till att förfarandet inleddes (avdelning III) samt de synpunkter som lämnats av de italienska myndigheterna och utomstående berörda parter (avdelning IV).
- 18 Kommissionens bedömning (avdelning V) är indelad i sju underavdelningar. Kommissionen angav inledningsvis att den aktuella ordningen uppfyller de kumulativa kriterier som föreskrivs i artikel 87.1 EG. Kommissionen slog fast att ordningen innebär selektiva fördelar, först och främst för specialiserade investeringsstrukturer men också för sådana små och medelstora företag som nämnda specialiserade investeringsstrukturer innehar aktier i.
- 19 Det framgår av den fjärde underavdelningen till avdelning V i det angripna beslutet, som har rubriken "Statliga medel", att de fördelar som beviljats har beviljats av staten i form av avstående från skatteintäkter som normalt uppbärs av den italienska statsförvaltningen. Nästa underavdelning avser ordningens inverkan på konkurrensen. I detta hänseende noterade kommissionen att de specialiserade investeringsstrukturerna konkurrerar med andra finansiella företag och verkar på en öppen marknad som kännetecknas av betydande gemenskapshandel. Kommissionen framhöll även att vissa mindre företag som gynnas av den aktuella ordningen själva är verksamma inom sektorer där det förekommer handel mellan medlemsstaterna.

- 20 I den sjätte underavdelningen, som har rubriken "Åtgärdens laglighet", betonade kommissionen att de italienska myndigheterna hade infört den aktuella ordningen utan att göra någon förhandsanmälan till kommissionen och att den därmed utgör olagligt stöd.
- 21 I den sjunde underavdelningen i kommissionens bedömning prövades huruvida ordningen är förenlig med den gemensamma marknaden.
- 22 Artikeldelen i beslutet har följande lydelse:

"Artikel 1

Den statliga stödordning som beviljats i form av skattelättnader till förmån för [specialiserade investeringsstrukturer] enligt artikel 12 [DL] 269/2003 och som [Republiken] Italien har genomfört i strid mot artikel 88.3 [EG], är oförenlig med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

[Republiken] Italien skall upphäva den stödordning som avses i artikel 1 senast två månader från delgivningen av detta beslut.

Artikel 3

1. Senast två månader från delgivningen av detta beslut skall [Republiken] Italien underrätta alla finansiella mellanhänder, däribland de [specialiserade investeringsstrukturerna] och alla andra aktörer som berörs av tillämpningen av den stödordning som anges i artikel 1, om kommissionens beslut att denna stödordning är oförenlig med den gemensamma marknaden.

2. Republiken Italien skall vidta alla åtgärder som krävs för att återvinna de stöd som anges i artikel 1 och som olagligen ställts till stödmottagarnas förfogande av [investeringsstrukturer] som har bolagsform respektive av företag som förvaltar [investeringsstrukturer] som har avtalsform, utan att det påverkar eventuella överklaganden enligt nationell lagstiftning.

Senast två månader från delgivningen av detta beslut skall Republiken Italien underrätta kommissionen om stödmottagarnas namn och adress, om de enskilda stödbelopp som beviljats och om vilka metoder som använts vid beräkningen av dessa belopp.

3. Återkravet skall ske utan dröjsmål och i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning i syfte att omedelbart och effektivt verkställa detta beslut.

4. Det stöd som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper från den dag stödet stod till stödmottagarnas förfogande till den dag det faktiskt har återbetalats.

Räntan skall beräknas enligt de bestämmelser som anges i kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004.

Artikel 4

[Republiken] Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits och som planeras för att följa detta beslut. Dessa uppgifter skall tillhandahållas med hjälp av formuläret i bilagan till detta beslut. [Republiken] Italien skall inom samma tidsfrist inkomma med alla handlingar som styrker att återvinningsförfarandet har inletts avseende mottagarna av de olagliga stöden.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.”

Förfarandet och parternas yrkanden

- ²³ Assogestioni och Fineco Asset Management SpA (den sistnämnde nedan kallad Fineco och gemensamt kallade sökandena) väckte talan mot det angripna beslutet genom en ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 19 december 2005.

- 24 Assogestioni är en sammanslutning som har bildats i syfte att tillvarata de intressen som är gemensamma för kapitalförvaltningsbolag och bolag som tillhandahåller förvaltningstjänster. Bland Assogestioni's medlemmar finns kapitalförvaltningsbolag som förvaltar sådana specialiserade fondföretag som omfattas av bestämmelserna i artikel 12 DL 269/2003, häribland Fineco.
- 25 Fineco är ett kapitalförvaltningsbolag, som har bildats i form av ett aktiebolag. Bolaget förvaltar två av tre av de i Italien verksamma gemensamma fonderna som är specialiserade på små och medelstora företag och som har gynnats av den skatteordning som införts genom artikel 12 DL 269/2003.
- 26 Sökandena har yrkat att förstainstansrätten ska
- ogiltigförklara det angripna beslutet i sin helhet,
 - i andra hand, ogiltigförklara det angripna beslutet till den del det avser återkrav av det stöd som förklarats vara oförenligt med den gemensamma marknaden, och
 - förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

27 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten ska

— ogilla talan, och

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Upptagande till sakprövning

Parternas argument

28 Kommissionen har, utan att ha gjort någon invändning om rättegångshinder genom särskild handling i enlighet med artikel 114.1 i förstainstansrättens rättegångsregler, i sitt svaromål ägnat långa utläggningar åt att visa att sökandens talan ska avvisas.

29 Kommissionen anser att Fineco saknar talerätt, eftersom bolaget inte har visat att det har behörighet att väcka och föra talan för gruppen av mottagare av det stöd som omfattas av beslutet, vilken grupp bolaget ingår i. Den talan som väckts av Assogestioni, i egenskap av intresseorganisation för dessa mottagare, ska också avvisas.

- 30 Kommissionen har inledningsvis konstaterat att det angripna beslutet är riktat till en medlemsstat och inte till sökandena. Det ska därmed prövas huruvida sökandena är direkt och personligen berörda av det angripna beslutet. Fineco är inte, och således inte heller Assogestioni, personligen berört av det angripna beslutet.
- 31 Det angripna beslutet utgör en rättsakt med allmän giltighet, eftersom den statliga stödordning som häri förklaras vara oförenlig med den gemensamma marknaden gäller för ett obestämt antal företag. Privatpersoners personliga intresse med avseende på en rättsakt med allmän giltighet har tolkats restriktivt i rättspraxis.
- 32 I förevarande fall kan de företag som har mottagit stöd inte åberopa individuella egenskaper eller särskilda omständigheter som utmärker dem i förhållande till övriga företag. Denna tolkning bekräftas i rättspraxis. Kommissionen har i detta avseende citerat flera domar, häribland domstolens dom av den 23 februari 2006 i de förenade målen C-346/03 och C-529/03, Atzeni m.fl. (REG 2006, s. I-1875), punkterna 32–34.
- 33 Kommissionen har analyserat flera domar där talan om ogiltigförklaring har ansetts kunna upptas till sakprövning, bland annat dem som sökandena har åberopat, och har lagt fram de omständigheter som innebär att de aktuella målen skiljer sig från förevarande mål.
- 34 Det är särskilt domstolens dom av den 19 oktober 2000 i de förenade målen C-15/98 och C-105/99, Italien och Sardegna Lines mot kommissionen (REG 2000, s. I-8855) (nedan kallad domen i de förenade målen Sardegna Lines) som kan förklaras utifrån de faktiska omständigheterna i det specifika fallet, det vill säga det förhållandet att sökanden Sardegna Lines var den huvudsakliga mottagaren av det stöd som målet gällde, vilket kommissionen kände till när den fattade sitt beslut avseende stödordningen.
- 35 Kommissionen har anfört att man under alla omständigheter måste bortse från det intryck som vissa domar kan ge av att förekomsten av ett återkravsbeslut är av avgörande betydelse för prövningen av huruvida talan kan tas upp till sakprövning. En

sådan ståndpunkt skulle nämligen innebära att de verkliga mottagarna av ett stöd som inte har anmälts försattes i en mer gynnsam situation vad avser upptagande av deras talan till sakprövning än de potentiella mottagarna av ett stöd som har anmälts. Detta skulle uppmuntra medlemsstaterna till att inte anmäla stöd, vilket skulle äventyra den kontrollmekanism som föreskrivs i fördraget. Dessutom kan frågan huruvida det verkligen föreligger en skyldighet att återkräva stödet från företagen endast avgöras mot bakgrund av undersökningar som till sin beskaffenhet kan variera beroende på omständigheterna. Om en talan som väckts av de verkliga mottagarna av stöd beviljat inom ramen för en icke anmäld stödordning kunde upptas till sakprövning, skulle dessa företag i övrigt utsättas för risken att senare gå miste om domstolsskydd vid nationell domstol, i enlighet med den rättspraxis som följer av domstolens dom av den 9 mars 1994 i mål C-188/92, TWD Textilwerke Deggendorf (REG 1994, s. I-833; svensk specialutgåva, volym 15, s. I-59). Kommissionen har dessutom fäst förstainstansrättens uppmärksamhet på de oönskade praktiska konsekvenserna av att talan i nämnda fall tas upp till sakprövning, såsom en ökning av antalet processer när ett beslut avser gynnsamma skatteregler eller avgiftslättnader till fördel för ett stort antal företag.

36 Vad i övrigt gäller Assogestioni har kommissionen påpekat att det rör sig om en sammanslutning som bildats för att tillvarata sina medlemmars gemensamma intressen. Dessa kan, i likhet med Fineco, inte åberopa att de personligen berörs av det angripna beslutet. Assogestioni's talan ska således också avvisas.

37 Fineco anser däremot att talan kan tas upp till sakprövning, eftersom det angripna beslutet berör bolaget inte bara direkt utan även personligen. Fineco är personligen berört av det angripna beslutet i sin egenskap av verklig mottagare av det stöd beslutet avser. Det angripna beslutet har dessutom delgetts bolaget direkt av Republiken Italien. Fineco anser även att bolaget skiljer sig från andra potentiella adressater för det angripna beslutet, eftersom två av de gemensamma investeringsfonder som bolaget förvaltar uppfyllde villkoren för att gynnas av den aktuella skatteordningen vid den tidpunkt då detta beslut fattades. Enligt Fineco har domstolen medgett att det faktum att ett företag har mottagit stöd innebär att detta företag kan ifrågasätta det kommissionsbeslut i vilket stödet förklaras vara oförenligt med den gemensamma marknaden, även om beslutet har riktats till medlemsstaten. Det framgår dessutom av flera olika domar att detsamma gäller för beslut där kommissionen förklarar att en stödordning är olaglig.

- 38 Fineco har gjort gällande att den rättspraxis som kommissionen har åberopat till stöd för sin talan inte kan tillämpas i förevarande fall.
- 39 Fineco anser dessutom att kommissionen har påstått att förevarande talan, för att kunna tas upp till sakprövning, ska uppfylla ett kompletterande villkor som inte framgår av rättspraxis, nämligen att det föreligger en individuell administrativ rättsakt som antagits av de nationella myndigheterna.
- 40 Fineco anser även att bolaget är personligen berört av det angripna beslutet på den grunden att det har fattats ett återkravsbeslut som direkt berör bolaget i egenskap av verklig mottagare av de förmåner som skattelättnaderna innebär.
- 41 Vad beträffar Assogestioni har det gjorts gällande att sammanslutningen inte endast tillvaratar sina egna intressen, utan även BNL Gestionis och Finecos intressen. Eftersom dessa bolag är direkt och personligen berörda av det angripna beslutet anser Assogestioni att sammanslutningen kan väcka talan i deras namn. Assogestioni har framhållit att sammanslutningen för övrigt har deltagit i det förfarande som ledde fram till att det angripna beslutet fattades.

Förstainstansrättens bedömning

- 42 Enligt artikel 230 fjärde stycket EG får varje fysisk eller juridisk person väcka talan mot ett beslut som är riktat till honom eller mot ett beslut som, även om det utfärdats i form av en förordning eller ett beslut riktat till en annan person, direkt och personligen berör honom.

- 43 Det är i förevarande mål utrett att beslutet riktar sig till Republiken Italien och inte till sökandena. Det ska följaktligen prövas huruvida det angripna beslutet berör sökandena direkt och personligen.
- 44 Förstainstansrätten anser att det inledningsvis bör prövas huruvida beslutet berör Fineco personligen och direkt.
- 45 Enligt fast rättspraxis kan andra personer än dem som ett beslut är riktat till endast göra anspråk på att vara personligen berörda, om beslutet angår dem på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för dem eller på grund av en faktisk situation som särskiljer dem från alla andra personer och därigenom försätter dem i en ställning som motsvarar den som gäller för den person som beslutet är riktat till (domstolens dom av den 15 juli 1963 i mål 25/62, Plaumann mot kommissionen, REG 1963, s. 197, 223, svensk specialutgåva, volym 1, s. 181, och domen i de ovan i punkt 34 nämnda förenade målen Sardegna Lines, punkt 32).
- 46 Domstolen har således slagit fast att ett företag i princip inte kan väcka talan mot ett beslut av kommissionen att förbjuda en stödordning till förmån för en viss sektor om det enbart berörs av detta beslut på grund av att det är verksamt inom sektorn i fråga och eventuellt kan erhålla stöd enligt nämnda stödordning. För sökandebolaget framstår nämligen ett sådant beslut som en åtgärd med allmän giltighet som är tillämplig på objektivet bestämda situationer och medför rättsverkningar för en allmänt och abstrakt angiven personkrets (se domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-298/00 P, Italien mot kommissionen, REG 2004, s. I-4087, punkt 37 och där angiven rättspraxis).
- 47 Det bör påpekas att det inte i beslutet anges vilket eller vilka företag som är mottagare av det aktuella stödet. I artikel 1 förklaras den statliga stödordning som Republiken Italien genomfört i form av skattelättnader till förmån för specialiserade investeringsstrukturer vara oförenlig med den gemensamma marknaden. Det angripna beslutet är följaktligen tillämpligt på objektivet bestämda situationer och medför rättsverkningar för en allmänt och abstrakt angiven personkrets, i den mening som avses i ovan nämnda rättspraxis.

- 48 Det ska emellertid erinras om att domstolen, i punkterna 34 och 35 i sin dom i de ovan i punkt 34 nämnda förenade målen Sardegna Lines, fann att företaget Sardegna Lines var personligen berört av beslutet och att dess talan mot beslutet således kunde tas upp till sakprövning, eftersom det inte enbart berördes av det ifrågavarande beslutet i egenskap av företag verksamt inom sjöfartssektorn på Sardinien, vilket kunde komma i fråga för stödordningen för sardiska redare, utan även i egenskap av verklig stödmottagare av ett individuellt stöd som beviljats i enlighet med denna stödordning och som kommissionen hade beslutat skulle återbetalas (förstainstansrättens dom av den 20 september 2007 i mål T-136/05, *Salvat père & fils m.fl. mot kommissionen*, REG 2007, s. II-4063, punkt 69).
- 49 Det ska följaktligen prövas huruvida Fineco är verklig stödmottagare av ett individuellt stöd som beviljats i enlighet med en stödordning till förmån för en viss sektor och som kommissionen har beslutat ska återbetalas.
- 50 Det är utrett att Fineco är ett kapitalförvaltningsbolag och att det i denna egenskap förvaltar två gemensamma fonder som är specialiserade på aktier i små och medelstora företag, vilka omfattas av artikel 12 DL 269/2003, nämligen "Fineco AM Small Cap Italy" och "Fineco Small Cap Europe". Såsom förvaltare av dessa fonder är Fineco skattskyldigt till den alternativa skatt som föreskrivs i nämnda bestämmelse. Fineco gynnas således av den aktuella ordningen, vilken har blivit föremål för krav om återbetalning. Kommissionen har för övrigt under förhandlingen medgett att Fineco redan har beskattats enligt den aktuella ordningen och i princip omfattas av återkravsbeslutet.
- 51 Fineco är således verklig mottagare av individuellt stöd som omfattas av ett krav om återbetalning. Bolaget är följaktligen personligen berört av det angripna beslutet.
- 52 Förstainstansrätten finner att Fineco måste anses vara direkt berört av det angripna beslutet, eftersom Republiken Italien enligt artikel 3.2 i detta beslut förpliktas vidta alla åtgärder som krävs för att återvinna det stöd som avses i artikel 1 i beslutet (se, för ett liknande resonemang, domen i de ovan i punkt 34 nämnda förenade målen Sardegna Lines, punkt 36, och domen i de ovan i punkt 48 nämnda målet *Salvat père & fils m.fl. mot kommissionen*, punkt 75).

53 De två kriterier som i rättspraxis har uppställts för att villkoret direkt berörd ska vara uppfyllt, nämligen att rättsakten i fråga ska ha en direkt inverkan på den enskildes rättsliga ställning och att rättsaktens adressater, som ska verkställa denna, inte lämnas något utrymme för skönsmässig bedömning, är nämligen uppfyllda i förevarande fall (domen i det ovan i punkt 48 nämnda målet *Salvat père & fils m.fl. mot kommissionen*, punkt 76).

54 *Finecos* talan kan således tas upp till sakprövning.

55 Enligt fast rättspraxis kan en sammanslutning som har till uppgift att tillvarata företags gemensamma intressen i princip väcka talan om ogiltigförklaring av ett slutligt beslut av kommissionen beträffande statligt stöd endast om de berörda företagen hade kunnat göra det var för sig eller om sammanslutningen har ett eget intresse av att väcka talan, exempelvis på grund av att dess ställning som förhandlingspartner har påverkats av den rättsakt som begärs ogiltigförklarad (se förstainstansrättens dom av den 29 september 2000 i mål T-55/99, *CETM mot kommissionen*, REG 2000, s. II-3207, punkt 23 och där angiven rättspraxis).

56 Eftersom *Assogestioni* ska tillvarata sina medlemmars gemensamma intressen och eftersom en av dess medlemmar, nämligen *Fineco*, kan väcka talan mot beslutet, kan, enligt nämnda rättspraxis, även *Assogestioni*'s talan tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

Den första grunden: Åsidosättande av bestämmelserna i artiklarna 253 EG och 88 EG på grund av det angripna beslutets bristfälliga motivering eller motsägelsefulla karaktär

Parternas argument

- 57 Som en första del i denna grund har sökandena i huvudsak åberopat att motiveringen av det angripna beslutet är motsägelsefull eller bristfällig vad avser frågan huruvida det föreligger en selektiv fördel.
- 58 Sökandena har gjort gällande att motiveringen av det angripna beslutet strider mot den argumentation som kommissionen har fört i beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet (nedan kallat beslutet om inledande). I sistnämnda beslut angav kommissionen nämligen att de specialiserade investeringsstrukturerna får en direkt fördel genom skatteminskningen. I det angripna beslutet introducerade kommissionen, efter att ha bekräftat sin ursprungliga inställning, ett nytt argument, enligt vilket den aktuella ordningen innebär en indirekt fördel för de specialiserade investeringsstrukturerna genom att den medför en ökning av deras likviditet och deras arvoden.
- 59 Efter att i beslutet om inledande och i skäl 36 i det angripna beslutet ha konstaterat att den aktuella ordningen innebär en indirekt fördel för de specialiserade investeringsstrukturerna hävdade kommissionen direkt därefter, i skäl 37 i det angripna beslutet, att mottagarna av stödet inte längre var de specialiserade investeringsstrukturerna utan SICAV-bolagen och SGE-bolagen, vilket är motsägelsefullt. Det hade således inte alls varit relevant att i detta fall pröva huruvida SICAV-bolag och investeringsstrukturer som inte drivs i bolagsform kan anses utgöra företag. Kommissionen påpekade emellertid, i skäl 38 i det angripna beslutet, på nytt och fullständigt inkonsekvent, att även specialiserade investeringsstrukturer som inte drivs i bolagsform kan anses utgöra

företag. I skäl 45 i det angripna beslutet påstod kommissionen även att dessa investeringsstrukturer konkurrerar med andra finansiella företag. Kommissionen blandade således samman strukturer för kollektiva investeringar med kapitalförvaltningsbolag.

- 60 Denna sammanblandning återkommer i svaromålet, där kommissionen i punkt 149 har påstått att fullt ut avtalsbaserade investeringsstrukturer kan anses utgöra företag, efter att i punkt 130 i svaromålet ha hävdat att kommissionen aldrig har påstått att fonder som inte är juridiska personer kan anses utgöra företag.
- 61 Sökandena har vidare hävdat att kommissionen inte i tillräcklig omfattning har motiverat det förhållandet att det föreligger en ekonomisk fördel för de små och medelstora företagen, oaktat att det i punkt 42 i det angripna beslutet framgår att denna hypotetiska fördel består i "en ökad efterfrågan på deras aktier och en ökning av deras likviditet".
- 62 Enligt sökandena innebär dessa överväganden att beslutet är motsägelsefullt samt att de som berörs därav inte kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och att den behöriga domstolen inte ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt i enlighet med domstolens och förstainstansrättens rättspraxis.
- 63 Som en andra del i denna grund har sökandena bemödat sig om att visa att motiveringen av det angripna beslutet även är motsägelsefull och bristfällig med avseende på förekomsten av en snedvridning av konkurrensen som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- 64 Enligt sökandena ger omnämmandet av att de stödmottagande bolagen kan vara verksamma på internationella marknader, och bedriva affärsverksamhet och annan ekonomisk verksamhet på konkurrensintensiva marknader, enbart sken av att vara en motivering. Kommissionen förklarade inte hur den indirekta ekonomiska förmånen för

de stödmottagande bolagen kan snedvrída konkurrensen, när det trots allt är fråga om mycket små belopp som kan komma ett stort antal bolag till godo.

65 Kommissionen har bestritt sökandenas argument.

Förstainstansrättens bedömning

66 Enligt rättspraxis skiljer sig grunden avseende åsidosättande av artikel 253 EG från grunden avseende förekomsten av en uppenbart felaktig bedömning. Den första grunden, vilken rör avsaknad av eller bristfällig motivering, avser nämligen ett åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, i den mening som avses i artikel 230 EG, och rör tvingande rätt, varför gemenskapsdomstolen ska pröva detta ex officio. Den andra grunden, vilken rör ett besluts lagenlighet i materiellt hänseende, avser däremot ett åsidosättande av en rättsregel som gäller tillämpningen av fördraget, i den mening som avses i artikel 230 EG, och kan endast prövas av gemenskapsdomstolen om den har åberopats av sökanden. Frågan om huruvida motiveringsskyldigheten har uppfyllts är följaktligen en fråga som skiljer sig från frågan om huruvida motiveringen är välgrundad (domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France, REG 1998, s. I-1719, punkt 67, av den 22 mars 2001 i mål C-17/99, Frankrike mot kommissionen, REG 2001, s. I-2481, punkt 35, och av den 29 april 2004 i mål C-159/01, Nederländerna mot kommissionen, REG 2004, s. I-4461, punkt 65, samt förstainstansrättens dom av den 13 januari 2004 i mål T-158/99, Thermenhotel Stoiser Franz m.fl. mot kommissionen, REG 2004, s. II-1, punkt 97).

67 Enligt fast rättspraxis ska den motivering som krävs enligt artikel 253 EG vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet. Av motiveringen ska klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att den behöriga domstolen ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt. Kravet på motivering ska bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Det krävs dock inte att alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter anges i motiveringen, eftersom bedömningen av om motiveringen av en rättsakt uppfyller kraven i artikel 253 EG inte ska ske endast

utifrån rättsaktens ordalydelse utan även utifrån sammanhanget och reglerna på det ifrågavarande området. I synnerhet är kommissionen inte skyldig att ta ställning till samtliga argument som de berörda personerna har åberopat inför den, utan det räcker att den anger de faktiska omständigheter och rättsliga överväganden som är av väsentlig betydelse för beslutets systematik (se förstainstansrättens dom av den 8 juli 2004 i mål T-198/01, Technische Glaswerke Ilmenau mot kommissionen, REG 2004, s. II-2717, punkterna 59 och 60 och där angiven rättspraxis).

- 68 När det gäller en stödordning kan kommissionen i övrigt begränsa sig till att granska den aktuella stödordningens allmänna särdrag och är inte, i syfte att kontrollera om ordningen innehåller inslag av statligt stöd, skyldig att undersöka varje enskild tillämpning av den (domen i de ovan i punkt 34 nämnda förenade målen Sardegna Lines, punkt 51, och domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-278/00, Grekland mot kommissionen, REG 2004, s. I-3997, punkt 24).
- 69 Det är mot bakgrund av dessa principer som förstainstansrätten ska pröva huruvida det angripna beslutet är tillräckligt motiverat utifrån dessa aspekter.

— Den första delgrunden avseende kommissionens motivering i frågan huruvida det föreligger en selektiv fördel

- 70 Som framgår av redogörelsen för det angripna beslutet i punkterna 15–22 ovan har kommissionen, i beskrivningen av den aktuella åtgärden, anfört att en investeringsstruktur kan ta formen av en avtalsbaserad investeringsfond som inte är en juridisk person och som förvaltas av ett SGE-bolag, en investeringsfond i bolagsform (till exempel ett SICAV-bolag) eller en pensionsfond (skäl 13).
- 71 När kommissionen åter behandlade skälen för inledande av förfarandet preciserade den i skäl 29 i det angripna beslutet, i samband med att den uttryckte tvivel om huruvida det förekom stöd till förmån för specialiserade investeringsstrukturer, att den betraktade dessa organ som företag i den mening som avses i artikel 87.1 EG, eftersom de antingen

drivs i bolagsform och i sig själva utgör företag eller är separata kapitalenheter som förvaltas av företag som konkurrerar på investeringsmarknaderna.

- 72 I skäl 35 i det angripna beslutet redogjorde kommissionen för sin bedömning av stödet. Kommissionen uppgav att skatteminskningen till förmån för investerare utgör statligt stöd till förmån för såväl specialiserade investeringsstrukturer som de små och medelstora företag vars aktier innehas av dessa organ.
- 73 Kommissionen följde därefter denna uppdelning i sin granskning genom att den ägnade skälen 36–41 i det angripna beslutet till frågan huruvida det föreligger en selektiv förmån för specialiserade investeringsstrukturer och skälen 42–43 till frågan huruvida det föreligger en selektiv förmån för de aktuella små och medelstora företagen.
- 74 När det gäller de specialiserade investeringsstrukturerna påminde kommissionen, i skäl 36 i det angripna beslutet, om att investeringsstrukturer i vissa fall utgör företag i den mening som avses i artikel 87 EG och därmed kan gynnas av den skattesänkning som föreskrivs i artikel 12 DL 269/2003. Kommissionen angav närmare att även om investeringsstrukturerna inte direkt gynnas av den skattesänkning som deras innehavare drar nytta av så får de likväl en indirekt ekonomisk fördel genom denna skattesänkning, eftersom den aktuella ordningen uppmuntrar innehavarna att förvärva andelar i dessa specialiserade investeringsstrukturer, vilket innebär att dessa organ får ökad likviditet och ökade inkomster i form av förvaltnings- och teckningsarvodet.
- 75 I skäl 37 i det angripna beslutet uppmärksammade kommissionen de italienska myndigheternas kommentar om att de specialiserade investeringsstrukturer som omfattas av skatteminskningen i artikel 12 DL 269/2003 endast utgör förmögenhetsmassor och följaktligen i princip inte kan betraktas som företag i den mening som avses i artikel 87 EG. Kommissionen påpekade dock att dessa investeringsstrukturer i vissa

fall drivs i bolagsform och därför kan åtnjuta fördelar på individuell basis. Kommissionen framhöll även att andra investeringsstrukturer som inte är juridiska personer förvaltas av företag som konkurrerar med andra näringsidkare som bedriver kapitalförvaltning och att dessa företag följaktligen kan åtnjuta fördelar.

- 76 I skäl 38 i det angripna beslutet anförde kommissionen att den anser att de specialiserade investeringsstrukturerna bedriver ekonomisk verksamhet och därmed utgör företag i den mening som avses i artikel 87.1 EG, oavsett om de drivs i bolagsform eller inte. Detta bekräftas, enligt kommissionens uppfattning, i domstolens rättspraxis på mervärdesskatteområdet, varav det framgår att de transaktioner som företas av SICAV-bolag och som består i kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper utgör ekonomisk verksamhet som bedrivs av beskattningsbara personer i den mening som avses i direktiven på mervärdesskatteområdet.
- 77 Mot bakgrund av ovanstående drog kommissionen, i skäl 39 i det angripna beslutet, den slutsatsen att en skattefördel som beviljas investerare i specialiserade investeringsstrukturer gynnar dessa strukturer som sådana, i egenskap av företag, när de drivs i bolagsform eller de företag som förvaltar sådana strukturer, när de är avtalsbaserade.
- 78 I skäl 40 i det angripna beslutet anförde kommissionen att selektivitetsvillkoret är uppfyllt, eftersom den aktuella ordningen föreskriver en extraordinär skattesänkning, som endast omfattar specialiserade investeringsstrukturer och deras förvaltningsbolag. Kommissionen tillade att det framgår av rättspraxis att den omständigheten att fördelen endast är indirekt inte utesluter att det föreligger statligt stöd.
- 79 Kommissionen drog slutligen, i skäl 41 i det angripna beslutet, den slutsatsen att den aktuella ordningen innebär att investeringsstrukturerna och deras förvaltningsbolag beviljas en sådan särskild indirekt fördel som beskrivs ovan till nackdel för andra företag som erbjuder alternativa investeringsformer.

- 80 Av ovanstående framgår att förekomsten av en indirekt selektiv fördel för specialiserade investeringsstrukturer har motiverats i det angripna beslutet. Beslutet innehåller en redogörelse för hur de olika omnämnda investeringsstrukturerna kan anses bedriva ekonomisk verksamhet, även om detta sker på olika sätt alltefter de aktuella organens juridiska form, och därmed kan betraktas som företag i den mening som avses i artikel 87 EG. Det företag som beviljas fördelen är antingen investeringsstrukturen som sådan, när den drivs i bolagsform, eller det företag som förvaltar denna struktur, när strukturen är avtalsbaserad.
- 81 Sökandena har emellertid gjort gällande att det förekommer ett flertal motsägelser i motiveringen till det angripna beslutet.
- 82 I detta hänseende erinrar förstainstansrätten om att en motsägelse i ett besluts motivering utgör ett åsidosättande av den skyldighet som följer av artikel 253 EG, av den arten att det påverkar den aktuella rättsaktens giltighet om det fastställs att den som rättsakten är riktad till på grund av denna motsägelse helt eller delvis inte kan få kännedom om de faktiska skälen till beslutet och att rättsaktens artikeldel på grund av detta faktum helt eller delvis saknar rättsligt stöd (förstainstansrättens dom av den 30 mars 2000 i mål T-65/96, Kish Glass mot kommissionen, REG 2000, s. II-1885, punkt 85).
- 83 När det gäller den påstådda motsägelsen mellan motiveringen till det angripna beslutet och motiveringen till beslutet om inledande, innebär en skiljaktighet mellan de båda besluten, i den mån det verkligen skulle visa sig att det finns en sådan, inte att sökandena inte kan få kännedom om skälen till det angripna beslutet. Dessa skäl framgår nämligen av det sistnämnda beslutet.
- 84 Dessutom innehåller beslutet om inledande, i enlighet med artikel 6.1 i förordning nr 659/1999, en sammanfattning av de relevanta sak- och rättsfrågorna, kommissionens preliminära bedömning och en redogörelse för de skäl som ger upphov till tvivel beträffande ordningens förenlighet med den gemensamma marknaden. Inom ramen för det formella granskningsförfarandet finns det möjlighet att fördjupa och belysa de frågor som tagits upp i beslutet om inledande. Det framgår av artikel 7 i förordning

nr 659/1999 att detta förfarande kan utmynna i en ändrad inställning från kommissionen, eftersom den kan fatta ett slutligt beslut att åtgärden inte utgör stöd eller att tveksamhet inte längre föreligger beträffande stödets förenlighet med den gemensamma marknaden. Härav följer att det slutliga beslutet i viss mån kan avvika från beslutet om inledande, utan att detta innebär att det slutliga beslutet blir ogiltigt.

85 Under alla omständigheter finns det i förevarande fall inte några motsägelser mellan beslutet om inledande och det angripna beslutet, vare sig när det gäller den omnämnda fördelen eller de berörda organen.

86 När det gäller den indirekta fördel som de specialiserade investeringsstrukturerna beviljas genom den aktuella ordningen har kommissionen nämligen, alltsedan beslutet om inledande, haft den uppfattningen att fördelen kan bestå i att investerarnas efterfrågan på aktier i de specialiserade investeringsstrukturerna ökar, genom att dessa organ får en högre inkomst efter skatt. Denna bedömning kan emellertid inte anses strida mot kommissionens bedömning i skäl 36 i det angripna beslutet, enligt vilken de specialiserade investeringsstrukturerna får en indirekt fördel genom den aktuella ordningen, ”eftersom skatteminskningen avseende de specialiserade investerings[organen] driver investerarna till att förvärva andelar i specialiserade [strukturer] vilket ger dessa ökad likviditet och inkomster i form av avgifter för förvaltning och teckning”. Den omständigheten att kommissionen inte i det angripna beslutet upprepade invändningen om att de specialiserade investeringsstrukturerna beviljas en direkt fördel genom skatteminskningen kan inte anses utgöra en motsägelse.

87 När det gäller de investeringsstrukturer som avses har sökanden även felaktigt påstått att de mottagare som avses inte längre är de specialiserade investeringsstrukturerna, utan investeringsföretag som drivs i bolagsform och, när dessa företag drivs i form av en gemensam fond, de bolag som förvaltar dem.

88 De specialiserade investeringsstrukturerna betraktas nämligen i det angripna beslutet som stödmottagare, även om det i beslutet närmare anges att strukturerna i sig själva

betraktas som mottagare i egenskap av företag, när de drivs i bolagsform, och att de betraktas som mottagare genom de bolag som förvaltar dem, när de är avtalsbaserade (skäl 39).

- 89 Kommissionen påpekade dessutom redan i beslutet om inledande att de skatteminskningar som de specialiserade investeringsstrukturerna omfattas av också kan gynna de bolag som förvaltar sådana fonder, vilka likaledes utgör företag i den mening som avses i artikel 87.1 EG.
- 90 Sökandena har även gjort gällande att själva motiveringen av det angripna beslutet är behäftat med ett flertal oklarheter och motsägelser.
- 91 När det gäller de mottagare som omfattas av den aktuella ordningen och frågan om dessa mottagare kan betraktas som företag i den mening som avses i artikel 87.1 EG, framgår det klart av skäl 35 i det angripna beslutet att kommissionen fann att den aktuella ordningen utgör statligt stöd till förmån för specialiserade investeringsstrukturer samt sådana små och medelstora företag som dessa organ innehar aktier i.
- 92 Vad avser de specialiserade investeringsstrukturerna framgår det av skälen 13 och 37 att de kan drivas i flera olika former, det vill säga huvudsakligen och såvitt är av intresse i detta mål, i form av en avtalsbaserad investeringsfond som inte är en juridisk person och som förvaltas av ett SGE-bolag eller i form av en investeringsfond i bolagsform, såsom exempelvis ett SICAV-bolag.
- 93 Kommissionen slog således, i skäl 39 i det angripna beslutet, följdriktigt fast att den aktuella ordningen gynnar investeringsstrukturerna som sådana, i egenskap av företag, när de drivs i bolagsform eller de företag som förvaltar sådana strukturer, när dessa är avtalsbaserade. Kommissionen avslutade, i skäl 41 i det angripna beslutet, på ett

konsekvent sätt sin granskning av investeringsstrukturerna utifrån de olika former som dessa organ kan ta genom att upprepa att den aktuella fördelen beviljas såväl investeringsstrukturerna som deras förvaltningsbolag.

- 94 Sökandena kunde således, i egenskap av förvaltningsbolag för två fonder som omfattas av den aktuella ordningen respektive intresseorganisation för sådana förvaltningsbolag, få kännedom om skälen för det angripna beslutet och förstå på vilket sätt de omfattades av detta beslut.
- 95 Den påstådda motsägelsen i skäl 38 i det angripna beslutet leder inte till någon annan slutsats.
- 96 Detta skäl ger nämligen, genom hänvisningen till domstolens rättspraxis avseende den skattemässiga behandlingen av SICAV-bolag, klart uttryck för inställningen att sistnämnda bolag ska anses utgöra företag. Även om denna inställning i vissa avseenden kan synas diskutabel eller tvetydig rör den emellertid inte sökandena utan SICAV-bolagen. Detta skäl måste dessutom framför allt sättas i sitt sammanhang och läsas mot bakgrund av hela det angripna beslutet och dess artikeldel, för vilken detta skäl inte i sig utgör något väsentligt stöd. Detta skäl kan således inte anses äventyra sökandenas förståelse av motiven för det angripna beslutet, såsom dessa bland annat framgår i skälen 13, 29, 36, 37, 39 och 41.
- 97 Vad därefter gäller kommissionens underlåtelse att motivera den selektiva fördel som beviljas de små och medelstora företag som de specialiserade investeringsstrukturerna innehar aktier i, kan det konstateras att kommissionen ägnade skälen 42 och 43 i det angripna beslutet till denna fråga.

- 98 I skäl 42 i det angripna beslutet anförde kommissionen att fördelen för dessa företag beror på en ökad efterfrågan på deras aktier och en ökad likviditet. Kommissionen godtog inte argumentet att det inte skulle föreligga någon fördel för dessa företag, eftersom fonderna och investerarna framför allt försöker maximera sina vinster. Kommissionen anser nämligen att en förmånligare skattemässig behandling gör investeringen mer lockande, vilket i sin tur ökar likviditeten hos nämnda företag, även utan att företagen aktivt eftersträvar en sådan fördel.
- 99 I skäl 43 i det angripna beslutet bestred kommissionen vidare påståendet att den aktuella ordningen utgör en allmän skattepolitisk åtgärd för att gynna små och medelstora företag och därmed faller utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna om statligt stöd.
- 100 Kommissionen har således i det angripna beslutet klart motiverat förekomsten av en selektiv fördel för de små och medelstora företag som de specialiserade investeringsstrukturerna innehar aktier i. Sökandena har för övrigt i detta hänseende snarare bestritt att motiveringen är hållbar. Denna invändning kan emellertid, enligt den rättspraxis som har citerats i punkt 66 ovan, inte åberopas inom ramen för denna grund, vilken avser avsaknad av motivering.
- 101 Talan kan följaktligen inte bifallas såvitt avser den första grundens första del.

— Den andra delgrunden avseende kommissionens bristfälliga motivering i frågan huruvida det föreligger en snedvridning av konkurrensen som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna

- 102 Det ska erinras om att kommissionen visserligen är skyldig att i skälen till sitt beslut åtminstone ange de omständigheter under vilka ett stöd har beviljats, när dessa visar att stödet kan påverka handeln mellan medlemsstaterna, men att den inte är skyldig att

påvisa den faktiska verkan av ett redan beviljat stöd. En sådan skyldighet skulle nämligen leda till att de medlemsstater som utbetalar olagligt stöd gynnas framför de medlemsstater som anmäler planerat stöd (domen i det ovan i punkt 67 nämnda målet Technische Glaswerke Ilmenau mot kommissionen, punkt 215).

- 103 Kommissionen förefaller mot bakgrund av denna rättspraxis inte ha åsidosatt sin skyldighet att i tillräcklig mån motivera det angripna beslutet.
- 104 Kommissionen ägnade nämligen tre skäl i det angripna beslutet åt frågan om den aktuella ordningens inverkan på konkurrensen, genom att dels förklara hur den aktuella ordningen, enligt kommissionens uppfattning, snedvrider konkurrensen och påverkar handeln mellan medlemsstaterna, dels bemöta vissa invändningar som framförts under det förfarande som ledde till att det angripna beslutet antogs.
- 105 I skäl 45 i det angripna beslutet anförde kommissionen sålunda att den aktuella ordningen kan snedvrida konkurrensen mellan företagen och påverka handeln mellan medlemsstaterna, eftersom ”de stödmottagande företagen kan verka på internationella marknader och bedriva affärsverksamhet och annan ekonomisk verksamhet på marknader som kännetecknas av intensiv konkurrens”. Kommissionen tillade att de specialiserade investeringsstrukturerna ”konkurrerar ... med andra finansföretag och verkar på en öppen marknad som kännetecknas av betydande handel mellan medlemsstaterna” och att vissa små och medelstora företag är verksamma i sektorer där det förekommer handel mellan medlemsstaterna.
- 106 I skäl 46 tillbakavisade kommissionen argumentet avseende de begränsade skatteutgifter som den aktuella ordningen medför och det begränsade antal specialiserade investeringsstrukturer som var verksamma år 2004, vilket är det år som är föremål för kommissionens förfarande med avseende på den aktuella ordningen. I detta hänseende erinrade kommissionen om den fasta rättspraxis enligt vilken även stöd som uppgår till ringa belopp kan påverka konkurrensen. Kommissionen framhöll dessutom att det

enligt Republiken Italien inte är uteslutet att den aktuella ordningen i framtiden kan få en betydligt större ekonomisk inverkan. Den tillade att den aktuella ordningens begränsade inverkan även kan bero på att kommissionens snabba ingripande påverkade aktörernas agerande. Slutligen anförde kommissionen att, utifrån de uppgifter som Republiken Italien lämnat, den slutsatsen inte kan dras att de fördelar som den aktuella ordningen innebär för de enskilda stödmottagarna kan betraktas som stöd av mindre betydelse.

- 107 Mot bakgrund härav drog kommissionen, i skäl 47 i det angripna beslutet, den slutsatsen att den aktuella ordningen ”snedvrider konkurrensen (genom den skatte-mässiga behandlingen av investerarna), för vissa företag som bedriver affärsverksamhet och i den utsträckning som dessa företag verkar på marknader som är öppna för internationell konkurrens”.
- 108 Motiveringen av det angripna beslutet gör det således möjligt för sökandena och gemenskapsdomstolen att få kännedom om skälen till att kommissionen fann att villkoren för tillämpning av artikel 87.1 EG om påverkan på handeln mellan medlemsstaterna och snedvridning av konkurrensen var uppfyllda i förevarande fall.
- 109 Sökandena kan inte klandra kommissionen för att inte ha företagit en noggrannare prövning av det omtvistade stödets konkreta inverkan på handeln mellan medlemsstaterna och på konkurrensen. Det åvilade nämligen inte kommissionen att göra någon ekonomisk analys av den faktiska situationen på den berörda marknaden, de stödmottagande företagens marknadsandel, konkurrerande företags ställning och handeln med tjänsterna i fråga mellan medlemsstaterna, eftersom den hade redogjort för hur konkurrensen snedvrids och handeln mellan medlemsstaterna påverkas genom det omtvistade stödet. Eftersom det gäller stöd som inte har anmälts krävs det inte att kommissionen påvisar stödets faktiska verkan (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 55 nämnda målet CETM mot kommissionen, punkterna 102 och 103).

- 110 Talan kan följaktligen inte bifallas såvitt avser den första grundens andra del avseende bristfällig motivering av det angripna beslutet med avseende på den aktuella ordningens påverkan på konkurrensen och på handeln mellan medlemsstaterna.
- 111 Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser någon del av den första grunden.

Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 87.1 EG på grund av att åtgärden inte utgör statligt stöd

Parternas argument

- 112 Genom den andra grundens första del har sökandena hävdatt att den aktuella ordningen inte utgör statligt stöd, utan en allmän skatteåtgärd, eftersom den gynnar alla innehavare av andelar i investeringsstrukturer.
- 113 Sökandena har gjort gällande att den skatteminskning som den aktuella ordningen innebär direkt gynnar innehavare av andelar i investeringsstrukturer. När det gäller utländska investeringsstrukturer innebär ordningen nämligen en direkt nedsättning av källskattesatsen från 12,5 procent till 5 procent för innehavarna av andelar i dessa investeringsstrukturer. När det gäller de italienska investeringsstrukturerna innebär samma ordning däremot en nedsättning av den alternativa skattesats som dessa investeringsstrukturer beskattas efter, vilken på ett direkt och omedelbart sätt leder till en ökning av den utdelning som innehavarna kan uppbära vid den löpande vinstutdelningen eller vid återköp eller inlösen av andelar. Dessutom gynnar en ökning av investeringsstrukturernas kapital endast innehavarna och inte förvaltningsbolagen. När det gäller SICAV-bolagen, har sökandena anfört att de förvaltningsarvoden som dessa bolag uppbär inte ökar, eftersom de ger andra företag i uppdrag att förvalta deras tillgångar. När det gäller specialiserade investeringsstrukturer som har

hemvist utanför Italien, har sökanden anført att förvaltningsarvodena är proportionella mot rörelseresultatet före skatt, utan avdrag för den alternativa skatten, eftersom dessa investeringsstrukturer inte är skattskyldiga till den alternativa skatten på rörelsevinster.

- 114 Sökandena har även påpekat att de aktuella innehavarna i allmänhet är privatpersoner och inte företag. Kommissionen gjorde därmed en felaktig bedömning när den, i det angripna beslutet, slog fast att den aktuella ordningen utgör statligt stöd.
- 115 Genom den andra grundens andra del har sökandena påstått att den skatteminskning som införs genom den aktuella ordningen inte innebär någon selektiv ekonomisk fördel för SICAV-bolagen och SGE-bolagen.
- 116 Sökandena har hävdad att den aktuella skatteminskningen inte i sig kan garantera de företag som förvaltar de specialiserade investeringsstrukturerna ökade arvoden. Även om det antas att den aktuella ordningen kan uppmuntra tecknande av andelar i specialiserade investeringsstrukturer, gynnar den inte nödvändigtvis de bolag som förvaltar dessa organ. Tecknande av andelar i specialiserade investeringsstrukturer kan nämligen medföra att andelar i icke specialiserade investeringsstrukturer avyttras. När investeringsstrukturerna förvaltas av samma SGE-bolag, uppvägs ökningen av de arvoden som uppbärs för förvaltningen av specialiserade investeringsstrukturer av minskningen av de arvoden som uppbärs för förvaltningen av icke specialiserade investeringsstrukturer. Någon indirekt ekonomisk fördel för de berörda bolagen har aldrig påvisats.
- 117 Sökandena har vidare gjort gällande att åtgärder som gynnar investeringsföretag och fonder enligt kommissionens praxis inte kan anses utgöra statligt stöd till förmån för de företag som förvaltar dem. Sökandena har dessutom påpekat att förvaltningsarvodena utgör en kostnad för SICAV-bolagen och inte en inkomst.

- 118 Sökandena har även åberopat att den hypotetiska fördelen för SICAV-bolag och SGE-bolag inte är selektiv. Den fördel som kommissionen redogjorde för i det angripna beslutet gäller nämligen alla SGE-bolag, eftersom det är möjligt för dem att etablera sådana investeringsstrukturer som uppfyller de villkor som ställs i den aktuella ordningen. Existerande fonder och SICAV-bolag kan likaså uppträda i egenskap av specialiserade investeringsstrukturer. Under alla omständigheter innebär det förhållandet att den aktuella ordningen inte gynnar företag som tar andra typer av investeringsinstrument i anspråk för kapitalanskaffning inte att den aktuella fördelen är selektiv. Detta synsätt skulle, enligt sökandena, innebära att begreppet selektivitet gavs en oacceptabel räckvidd och att begreppet statligt stöd utsträcktes till att omfatta nedsatta skattesatser som endast är tillämpliga på inkomster från vissa typer av investeringsinstrument.
- 119 Genom den andra grundens tredje del har sökandena bestritt att investeringsstrukturerna kan anses utgöra företag.
- 120 Sökandena har gjort gällande att de gemensamma investeringsfonderna endast utgör förmögenhetsmassor som inte är självständiga juridiska personer. Eftersom kommissionen i beslutet om inledande medgav att dessa gemensamma fonder inte producerar några varor och inte tillhandahåller några tjänster kan kommissionen inte hävda att dessa fonder utgör företag. Dessutom betraktas inkomster som härrör från betalningar som delas ut av investeringsstrukturer, enligt rådets direktiv 2003/48/EG av den 3 juni 2003 om beskattning av inkomster från sparande i form av räntebetalningar (EUT L 157, s. 38), som ränta och inte som rörelsevinst.
- 121 Genom den andra grundens fjärde del har sökandena bestritt att den aktuella ordningen innebär att de små och medelstora företag som de specialiserade investeringsstrukturerna innehar aktier i beviljas en selektiv ekonomisk fördel.
- 122 Det är svårt att föreställa sig att en åtgärd som rör ett obetydligt belopp, i storleksordningen 600 000 euro, och som gynnar ett stort antal bolag – enligt sökandens

uppskattning 6 900 bolag – kan innebära en ökning av investeringarna och en motsvarande ökning av de aktuella bolagens likviditet. Kommissionen har i det angripna beslutet inte på något sätt påvisat en sådan inverkan.

- 123 Under alla omständigheter är syftet med den aktuella ordningen inte att förbättra de mindre företagens likviditet, utan att uppmuntra investerarna att sprida sina investeringar. Assogestioni har uttryckligen bestritt kommissionens påståenden i skäl 32 i det angripna beslutet att den aktuella ordningen har till syfte att främja kapitaliseringen av dessa företag. Sökandena har slutligen framhållit att den aktuella ordningen inte har den inverkan att kostnaderna förbundna med en investering i de aktuella företagen minskar. Ordningen kan därmed inte betraktas som investeringsstöd till förmån för SGE-bolag.
- 124 Även om det antas att den aktuella ordningen innebär en indirekt ekonomisk fördel för de små och medelstora företagen har sökandena bestritt att denna fördel är selektiv, eftersom den situation som dessa företag befinner sig i inte kan jämföras med den situation som andra börsnoterade företag befinner sig i. Den hypotetiska fördelen för de börsnoterade små och medelstora företagen är således berättigad mot bakgrund av den aktuella ordningens syfte.
- 125 Kommissionen har bestritt sökandens argument.

Förstainstansrättens bedömning

- 126 Sökandena har, genom den andra grunden, ifrågasatt grunden för det angripna beslutet vad avser identifieringen av de mottagare som omfattas av den aktuella ordningen (den första delgrunden), beviljandet av en selektiv fördel för olika kategorier av påstådda mottagare (den andra och den fjärde delgrunden) och klassificeringen av de olika

investeringsstrukturerna som företag (den tredje delgrunden). Den första och den tredje delgrunden kommer att prövas i ett sammanhang.

— Identifiering av de mottagare som omfattas av den aktuella ordningen och klassificeringen av dessa mottagare som företag

127 Förstainstansrätten erinrar i detta hänseende om att stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, förbjuds i artikel 87 EG, utan att det görs någon åtskillnad mellan de fall då de fördelar som stödet innebär beviljas på ett direkt sätt och de fall då dessa fördelar beviljas på ett indirekt sätt. Det har sålunda i rättspraxis slagits fast att en fördel som direkt beviljas vissa fysiska eller juridiska personer, vilka inte nödvändigtvis är företag, kan utgöra en indirekt fördel och, således, statligt stöd till förmån för andra fysiska eller juridiska personer (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 19 september 2000 i mål C-156/98, Tyskland mot kommissionen, REG 2000, s. I-6857, punkterna 22–35, och av den 13 juni 2002 i mål C-382/99, Nederländerna mot kommissionen, REG 2002, s. I-5163, punkterna 38 och 60–66).

128 Enligt skäl 35 i det angripna beslutet utgör ”skattelättnaden till förmån för investerare ... statligt stöd till förmån för organ som specialiserat sig på att investera i aktier i små och medelstora företag”. I skäl 36 i det angripna beslutet anförde kommissionen att ”[ä]ven om de specialiserade investerings[strukturerna] inte omfattas direkt av den skattelättnad som beviljas investerarna [erhåller de] trots detta ... en indirekt ekonomisk fördel”. Kommissionen upprepade, i skäl 39 i det angripna beslutet, att den anser att en skattefördel som beviljas de investerare som investerar i specialiserade investeringsstrukturer gynnar dessa strukturer som sådana.

129 Det framgår dessutom av skäl 42 i det angripna beslutet att kommissionen anser att den aktuella ordningen innebär en indirekt selektiv fördel för små och medelstora företag vars aktier innehas av specialiserade investeringsstrukturer, i form av en ökad efterfrågan på deras aktier och en ökning av deras likviditet.

- 130 Det framgår således av det angripna beslutet att kommissionen, utan att förneka att innehavarna är de mottagare som direkt gynnas av den aktuella ordningen, klassificerade denna ordning som statligt stöd i förhållande till de mottagare som indirekt gynnas härav och som, enligt kommissionens uppfattning, utgörs av de specialiserade investeringsstrukturerna och de små och medelstora företagen.
- 131 Enligt den rättspraxis som omnämnts i punkt 127 ovan är den av sökandena åberopade omständigheten att den aktuella ordningen inte kan utgöra statligt stöd till förmån för innehavarna av andelar i specialiserade investeringsstrukturer inte till hinder för att den klassificeras som statligt stöd i förhållande till företag som endast indirekt gynnas av den aktuella ordningen. För att det ska kunna konstateras att det föreligger en åtgärd som finansieras med statliga medel till förmån för ett företag är det inte nödvändigt att detta företag direkt gynnas av åtgärden (förstainstansrättens dom av den 18 januari 2005 i mål T-93/02, Confédération nationale du Crédit mutuel mot kommissionen, REG 2005, s. II-143, punkt 95).
- 132 Kommissionen har följaktligen inte gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att bedöma den aktuella ordningen i förhållande till de mottagare som indirekt gynnas härav.
- 133 Härav följer att de argument som sökandena åberopat till styrkande av att det inte föreligger statligt stöd till förmån för de mottagare som direkt gynnas av den aktuella ordningen inte har någon betydelse för målets utgång. Det är nämligen inte i förhållande till dessa mottagare, utan i förhållande till de mottagare som indirekt gynnas av ordningen (nedan kallade de indirekta mottagarna) som villkoren i artikel 87.1 EG ska vara uppfyllda.
- 134 Innan förstainstansrätten prövar frågan huruvida det föreligger en fördel för de indirekta mottagarna ska i detta sammanhang undersökas huruvida kommissionen gjorde en riktig bedömning när den klassificerade de olika indirekta mottagarna som företag, vilket har bestritts av sökandena i den tredje delen av denna grund.
- 135 I det angripna beslutet görs åtskillnad mellan två scenarier (se skälen 13, 29, 37 och 39 samt punkterna 75, 77, 92 och 93 ovan). I vissa fall drivs investeringsstrukturerna i bolagsform och kan, i egenskap av företag, som sådana åtnjuta den aktuella fördelen.

I andra fall är nämnda organ inte juridiska personer, utan förvaltas av företag som gynnas i den mening som avses i artikel 87 EG. Även om de specialiserade investeringsstrukturer som avses i artikel 12 DL 269/2003, såsom sökandena har påstått, endast utgör förmögenhetsmassor som inte är självständiga juridiska personer, är det således, enligt det angripna beslutet, de företag som förvaltar dem som indirekt beviljas den aktuella fördelen. Det är emellertid ostridigt att det finns bolag som förvaltar avtalsbaserade investeringsfonder som inte är juridiska personer och att dessa bolag ska klassificeras som företag. Härav framgår att den aktuella ordningen faktiskt gynnar företaget i den mening som avses i artikel 87.1 EG.

136 Under alla omständigheter ska det erinras om att det i förevarande fall rör sig om en stödordning och att kommissionen därför kan begränsa sig till att granska ordningens allmänna särdrag och inte är skyldig att undersöka varje enskild tillämpning av den (se ovan i punkt 68 angiven rättspraxis). Domstolen har funnit att det, vid tillämpningen av artikel 87.1 EG med avseende på en stödordning, är tillräckligt att denna stödordning gynnar vissa företag och att det förhållandet att ordningen även gynnar mottagare som inte är företag inte leder till någon annan bedömning (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 15 december 2005 i mål C-66/02, Italien mot kommissionen, REG 2005, s. I-10901, punkterna 91 och 92). Kommissionen kunde följaktligen nöja sig med att påvisa att investeringsstrukturerna i vissa fall är företag (skäl 36 i det angripna beslutet).

137 Talan kan följaktligen inte bifallas på vare sig den andra grundens första eller dess tredje del.

— Frågan huruvida det föreligger en selektiv fördel för de specialiserade investeringsstrukturerna eller för de företag som förvaltar dem

138 Det ska erinras om att stöd bland annat kan anses omfatta åtgärder som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar företagets budget och som därigenom, utan

att det är fråga om subventioner i strikt bemärkelse, har samma karaktär och får samma effekter som dessa (se bland annat domstolens dom av den 17 juni 1999 i mål C-75/97, Belgien mot kommissionen, REG 1999, s. I-3671, punkt 23, och av den 15 mars 1994 i mål C-387/92, Banco Exterior de España, REG 1994, s. I-877, punkt 13).

- 139 Det framgår av skäl 36 i det angripna beslutet att de specialiserade investeringsstrukturerna beviljas en indirekt fördel, eftersom skatteminskningen med avseende på investeringar i de specialiserade investeringsstrukturerna uppmuntrar investerarna att förvärva andelar i dessa, vilket för de sistnämnda innebär ökad likviditet och ökade inkomster i form av förvaltnings- och teckningsarvoden. I skäl 39 i det angripna beslutet upprepade kommissionen att den ökade efterfrågan på andelar i de specialiserade investeringsstrukturerna leder till en ökning av de förvaltnings- och teckningsarvoden som uppbärs av dessa eller av de företag som förvaltar dem.
- 140 Sökandena har emellertid bestritt att det föreligger en sådan fördel för de specialiserade investeringsstrukturerna och för de företag som förvaltar dem.
- 141 När det gäller argumentet att ökningen av arvodena endast beror på kompetensen hos de företag som förvaltar de specialiserade investeringsstrukturerna, räcker det att konstatera att den aktuella ordningen, enligt sökandenas egen utsago, syftar till att uppmuntra investerarna att teckna andelar i denna typ av investeringsstrukturer. Eftersom det är ostridigt att dessa arvoden utgår i proportion till de aktuella volymerna vid tecknandet av andelar och/eller för förvaltningen av medel, även om villkoren kan variera, leder ökningen av tecknade andelar emellertid nödvändigtvis till en ökning av de tecknings- och förvaltningsarvoden som uppbärs av dessa organ eller av de företag som förvaltar dem, vilket kommissionen konstaterade i skäl 39 i det angripna beslutet. Sökandenas argument kan således inte godtas.
- 142 När det gäller argumentet att det sker en utjämning mellan den eventuella ökningen av de arvoden som uppbärs för förvaltningen av de specialiserade investeringsstrukturerna och minskningen av de arvoden som uppbärs för förvaltningen av de icke

specialiserade investeringsstrukturerna ska det noteras att kommissionen, i skäl 36 i det angripna beslutet, hänvisade till såväl förvaltningsarvoden som teckningsarvoden. Sökandenas argumentation rör emellertid endast förvaltningsarvoden. Även om det är möjligt att det i vissa fall, enligt vad sökandena har påstått, sker en utjämning av arvoden är det inte något som tyder på att detta sker automatiskt på ett sådant sätt att den fördel som beviljas genom den aktuella ordningen undanröjs i varje enskilt fall.

¹⁴³ I alla händelser innebär den omständigheten att den fördel som beviljats genom den aktuella ordningen ibland kan upphävas inte i sig att den inte längre kan betraktas som en fördel i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Det är tillräckligt att den aktuella ordningen leder till en ökad efterfrågan på andelar i specialiserade investeringsstrukturer och således av de förvaltnings- och teckningsarvoden som uppstår av dessa organ eller av de företag som förvaltar dem för att dessa företag, med bortseende från selektivitetsvillkoret, ska anses gynnade i den mening som avses i artikel 87.1 EG. I detta hänseende är det inte nödvändigt att klarlägga huruvida totalsumman av de samlade arvoden som dessa företag uppstår före införandet av den aktuella ordningen, beräknad för alla organ och alla transaktioner sammantaget, har ökat eller kan komma att öka.

¹⁴⁴ Sökanden har påstått att förvaltningsarvodena utgör en kostnad för SICAV-bolagen, eftersom de betalas till deras förvaltningsbolag. Detta påstående bekräftar kommissionens uppfattning att, när en specialiserad investeringsstruktur förvaltas av ett förvaltningsbolag, det är det sistnämnda bolaget som gynnas av den aktuella ordningen i form av en ökning av förvaltnings- och teckningsarvodena (se skäl 39 i det angripna beslutet).

¹⁴⁵ Sökandenas argumentation med avseende på kommissionens beslutspraxis är inte heller övertygande. Begreppet statligt stöd är nämligen ett objektiva begrepp som fastställs vid den tidpunkt då kommissionen fattar sitt beslut (domstolens dom av den 22 juni 2006, i de förenade målen C-182/03 och C-217/03, Belgien och Forum 187 mot kommissionen, REG 2006, s. I-5479, punkt 137) och som uteslutande sammanhänger med huruvida en statlig åtgärd gynnar ett eller flera företag (förstainstansrättens

dom av den 6 mars 2003 i de förenade målen T-228/99 och T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale och Land Nordrhein-Westfalen mot kommissionen, REG 2003, s. II-435, punkt 180). Kommissionens beslutspraxis på området, vars innehåll för övrigt är tvistigt mellan parterna, är således inte avgörande.

- 146 Inget av de argument som sökandena har framfört till stöd för sitt bestridande av att det föreligger en fördel för de specialiserade investeringsstrukturerna eller de företag som förvaltar dem kan således godtas.
- 147 Sökandena har emellertid även bestritt att den aktuella ordningen är selektiv med avseende på nämnda organ eller företag.
- 148 Som framgår av lydelsen i artikel 87.1 EG utgör en ekonomisk fördel som ges av en medlemsstat stöd endast om den i viss omfattning är selektiv och kan gynna "vissa företag eller viss produktion". Vid tillämpningen av denna bestämmelse ska det endast fastställas huruvida en statlig åtgärd, inom ramen för en viss rättsordning, kan gynna "vissa företag eller viss produktion", i den mening som avses i artikel 87.1 EG, i jämförelse med andra företag som i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i en jämförbar situation, med hänsyn till den målsättning som ska uppfyllas genom den berörda åtgärden (se domstolens dom av den 8 november 2001 i mål C-143/99, Adria-Wien Pipeline och Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, REG 2001, s. I-8365, punkterna 34 och 41 och där angiven rättspraxis).
- 149 En åtgärd som motiveras av det relevanta systemets karaktär och allmänna systematik, uppfyller, enligt domstolens rättspraxis, inte detta selektivitetsvillkor, även om åtgärden utgör en fördel för den som kommer i åtnjutande av den (domen i det ovan i punkt 148 nämnda målet Adria-Wien Pipeline och Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, punkt 42).

- 150 När det gäller de specialiserade investeringsstrukturer som utgör bolag och som, i egenskap av företag, som sådana kan åtnjuta den aktuella fördelen (se punkt 135 ovan) framgår det av beskrivningen i skälen 11–19 i det angripna beslutet, och av den förklaring kommissionen lämnade i skäl 40 i detta beslut, att den aktuella ordningen föreskriver en skatteminskning som är ”begränsad till [specialiserade investeringsstrukturer] och till [deras] förvaltningsbolag”. Eftersom skatteminskningen är begränsad till klart definierade investeringsstrukturer som uppfyller särskilda villkor ”till nackdel för andra företag som erbjuder alternativa investeringsformer” (skäl 41 i det angripna beslutet), gynnar den vissa investeringsstrukturer i jämförelse med andra, som i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i en jämförbar situation i den mening som avses i den rättspraxis som nämnts i punkt 148 ovan. Den aktuella ordningen är därmed selektiv i den mening som avses i artikel 87.1 EG.
- 151 I detta hänseende saknas skäl att godta sökandenas argument att den fördel som den aktuella ordningen innebär kan åtnjutas av alla investeringsstrukturer som uppfyller de föreskrivna villkoren och att den således utgör en allmän åtgärd.
- 152 Den omständigheten att alla investeringsstrukturer som uppfyller de föreskrivna villkoren kan åtnjuta fördelen innebär nämligen inte i sig att den aktuella ordningen kan anses utgöra en allmän åtgärd och utesluter inte att den har en selektiv karaktär (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 6 mars 2002 i de förenade målen T-92/00 och T-103/00, Diputación Foral de Álava m.fl. mot kommissionen, REG 2002, s. II-1385, punkt 58).
- 153 Härav följer att den aktuella ordningen innebär en selektiv fördel för vissa specialiserade investeringsstrukturer och att den omfattas av artikel 87.1 EG. Det förhållandet att den aktuella stödordningen även gynnar mottagare som inte är företag leder inte till någon annan bedömning (se punkt 136 ovan). Dessa omständigheter utgör således under alla omständigheter tillräckliga skäl för att slå fast att talan inte kan vinna bifall såvitt avser den andra grundens andra del.

- 154 Vad närmare gäller de specialiserade investeringsstrukturer som inte är juridiska personer ska det, för fullständighetens skull, noteras att kommissionen har hävdad att den aktuella ordningen gynnar de förvaltningsbolag som förvaltar dessa strukturer och som ostridigt utgör företag (se bland annat skälen 37 och 39 i det angripna beslutet). Det kan emellertid konstateras att selektivitetsvillkoret även är uppfyllt med avseende på dessa bolag i enlighet med den rättspraxis som nämnts i punkt 148 ovan.
- 155 Det ska nämligen framhållas att ett stöd kan vara selektivt enligt artikel 87.1 EG även om det rör en hel bransch (domen i det ovan i punkt 136 nämnda målet Italien mot kommissionen, punkt 95).
- 156 I förevarande fall avser den aktuella ordningen den finansiella sektorn. Inom denna sektor gynnar den endast de företag som bedriver den angivna verksamheten. Eftersom ordningen inte är tillämplig på samtliga näringsidkare, kan den inte anses som en generell skatte- eller näringspolitisk åtgärd. Ordningen utgör i själva verket ett undantag från de allmänna skattebestämmelserna. De förvaltningsbolag som gynnas härav åtnjuter indirekta fördelar som de inte hade åtnjutit vid en normal tillämpning av skattesystemet och som företag i den finansiella sektorn som inte bedriver förvaltning av specialiserade investeringsstrukturer inte får del av (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 136 nämnda målet Italien mot kommissionen, punkterna 96, 97, 99 och 100). Den aktuella ordningen är således även selektiv med avseende på de förvaltningsbolag som förvaltar specialiserade investeringsstrukturer.
- 157 Det förhållandet att den aktuella ordningen kan innebära fördelar för vissa SGE-bolag när det gäller vissa men inte alla delar av deras verksamhet kan inte leda till någon annan bedömning. Den aktuella ordningen innebär nämligen icke desto mindre en fördel för dessa bolag när det gäller viss närmare bestämd verksamhet, medan andra SGE-bolag som inte är specialiserade inte åtnjuter någon fördel alls.
- 158 Mot bakgrund av vad som anförts ovan kan talan inte vinna bifall såvitt avser den andra grundens andra del.

— Frågan huruvida det föreligger en indirekt selektiv fördel för små och medelstora företag vars aktier innehas av specialiserade investeringsstrukturer

- 159 Det framgår av skäl 42 i det angripna beslutet att kommissionen anser att den aktuella ordningen innebär en indirekt selektiv fördel för små och medelstora företag vars aktier innehas av specialiserade investeringsstrukturer, i form av en ökad efterfrågan på deras aktier och en ökning av deras likviditet till följd av att investeringen blivit mer attraktiv.
- 160 Sökandena har bestritt att den aktuella ordningen kan medföra sådan ökad efterfrågan och ökad likviditet. Kommissionens påstående är, enligt sökandena, inte trovärdigt, eftersom Republiken Italien har lagt ned ett mycket litet belopp på den aktuella ordningen i jämförelse med det betydande antal bolag som berörs, och påståendet har inte heller styrkts i det angripna beslutet.
- 161 När det gäller det samband som sökandena har försökt påvisa mellan det belopp som de italienska myndigheterna har anslagit för den aktuella ordningen och antalet små och medelstora företag ska det noteras att ett sådant samband inte kan vederlägga sambandet mellan det förhållandet att det blir mer attraktivt att investera i dessa företag och att företagens likviditet ökar, vilket kommissionen framhållit i det angripna beslutet (skäl 42).
- 162 Republiken Italien har gjort gällande att den aktuella ordningen syftar till att öka de små och medelstora företagens marknadsvärde i förhållande till andra noterade företag i Europa (skäl 32 i det angripna beslutet). Kommissionen har till och med, i sin duplik i förevarande mål, citerat ett utdrag ur de italienska myndigheternas ansökan i mål C-424/05. Av denna ansökan framgår att skatteminskningar till fördel för institutionella investerare som har intressen i små och medelstora företag mildrar de negativa effekterna som dessa företags begränsade kapitalisering har på deras tillväxt, eftersom en högre kapitalisering främjar dessa bolags tillväxt. Sökandena har visserligen påstått att syftet med den aktuella ordningen inte är att öka likviditeten för dessa små och medelstora företag. De har emellertid påstått att den aktuella

ordningen syftar till att uppmuntra investerarna att sprida sina investeringar genom att förvärva andelar i specialiserade investeringsstrukturer liksom att, på motsvarande sätt, uppmuntra SGE-bolagen att utöka sitt utbud. Även om den aktuella ordningen inte har det syfte som dess upphovsman har påstått, utan det syfte som sökandena har gjort gällande, innebär den icke desto mindre, ur investerarnas synvinkel, att investeringar i nämnda bolag blir mer attraktiva och att dessa bolag åtnjuter en fördel, genom en ökad efterfrågan på deras aktier.

- 163 Domstolen har i övrigt redan slagit fast att en ordning som gör det möjligt för berörda företag att öka sitt eget kapital på fördelaktigare villkor kan utgöra statligt stöd (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 127 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 34). En ökning av företagets likviditet kan således, i motsättning till vad sökandena har hävdad, i sig utgöra en fördel i den mening som avses i artikel 87.1 EG.
- 164 Sökandenas argument att SICAV-bolagen och SGE-bolagen följer principen om vinstmaximering och inte agerar utifrån eventuella skatteminskningar är inte heller övertygande. Dessa två motiv står nämligen inte i motsättning till varandra, eftersom eventuella skatteminskningar i princip ökar vinsten. Om de av sökandena påstådda målen med den aktuella ordningen uppnås och SGE-bolagen därmed uppmuntras att utöka sitt utbud, är det dessutom uppenbart att ordningen har en inverkan på deras policy, som i sin tur medför en ökad efterfrågan på aktier i små och medelstora företag.
- 165 Kommissionen gjorde följaktligen en riktig bedömning när den, i skäl 42 i det angripna beslutet, konstaterade att den aktuella ordningen innebär en indirekt fördel för små och medelstora företag genom att den främjar investerarnas efterfrågan på aktier i dessa företag.
- 166 Det framgår emellertid av den rättspraxis som nämnts i punkterna 148 och 149 ovan att prövningen av huruvida en åtgärd är selektiv ska grundas på en jämförelse av situationen för företag som gynnas härav med situationen för andra företag som i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i en jämförbar situation, med hänsyn till

den målsättning som ska uppfyllas genom den aktuella åtgärden. Dessutom framgår det av denna rättspraxis att en åtgärd som innebär en fördel inte uppfyller selektivitetsvillkoret när den motiveras av det relevanta systemets karaktär och allmänna systematik.

- 167 Sökandena har emellertid påstått att den situation som noterade små och medelstora företag befinner sig i inte är jämförbar med den situation som större företag befinner sig i och att det förhållandet att ordningen endast avser de förstnämnda företagen inte utgör ett selektivt kriterium, eftersom det motiveras av den eftersträlvade målsättningen.
- 168 När det gäller det första argumentet kan det konstateras att sökandena inte på något sätt har styrkt påståendet att det är omöjligt att jämföra situationen avseende kollektiva investeringar i små och medelstora företag med situationen avseende kollektiva investeringar i andra företag och enskilda investeringar. Det förhållandet att större företag förfogar över ett betydande kapital samt redan har en stor marknadsandel och redan utgör en stor andel av investeringsstrukturernas investeringar utgör inte i sig något hinder för att dessa företag jämförs med små och medelstora företag. Sökandena har dessutom, genom att de har gjort gällande att den aktuella ordningen syftar till att uppmuntra investerarna att sprida sina investeringar och att uppmuntra SGE-bolagen att utöka sitt utbud, underförstått medgett att andelar i små och medelstora företag och andelar i andra företag, såsom större företag, utgör investeringar och produkter som kan tillhöra samma investeringsportfölj. Om den aktuella ordningen kan uppmuntra investerarna att skapa balans i sina investeringar beror detta just på att investeringar i små och medelstora företag, ur investerarnas synvinkel, är jämförbara med investeringar i andra företag och därmed kan attrahera investerarna, såvitt de härvid uppnår en sådan fördel som den som införs genom den aktuella ordningen.
- 169 Det andra argumentet behandlades av kommissionen i skäl 43 i det angripna beslutet. Kommissionen anförde i detta skäl att den beviljade skattefördelen inte kompenserar betydande skillnader i skattebehandlingen mellan å ena sidan kollektiva investeringar i små och medelstora företag och å andra sidan kollektiva investeringar i andra företag eller enskilda investeringar i företag som inte är noterade. Den aktuella ordningen kan inte heller anses berättigad på grundval av dess specifika mål, eftersom den endast

innebär skatteminskningar för kollektiva specialiserade investeringar i aktier i små och medelstora företag och, som sådan, varken är riktad eller proportionerlig i förhållande till målet att främja kapitaliseringen av dessa företag, utan snarare villkoras av att investeringarna genomförs via specialiserade investeringsstrukturer.

- 170 Sökandena har inte heller anfört några omständigheter till stöd för sitt påstående att den aktuella ordningen motiveras av den målsättning som den eftersträvar. Denna målsättning är, enligt sökandena, att säkerställa att investerarna sprider sina investeringar genom att teckna andelar i specialiserade investeringsstrukturer och, enligt de italienska myndigheterna, att främja kapitaliseringen av dessa företag. I detta hänseende erinrar förstainstansrätten om att artikel 87.1 EG skulle förlora sin ändamålsenliga verkan, om en åtgärd som syftar till att uppnå politiska, ekonomiska eller industriella mål, såsom en uppmuntran att investera, inte ansågs utgöra en selektiv åtgärd och därmed föll utanför tillämpningsområdet för denna bestämmelse. I enlighet med fast rättspraxis kan det således konstateras att den målsättning som den aktuella ordningen eftersträvar inte innebär att denna ordning inte är att betrakta som statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG (domstolens dom i de ovan i punkt 152 nämnda förenade målen *Diputación Foral de Álava m.fl. mot kommissionen*, punkt 51).
- 171 Slutligen ska det noteras att även om de omständigheter som sökandena har åberopat inom ramen för denna delgrund ansågs styrka så skulle detta i sig inte utgöra tillräcklig grund för att ogiltigförklara det angripna beslutet, eftersom detta beslut även avser de specialiserade investeringsstrukturerna eller deras förvaltningsbolag.
- 172 Sökandena saknar således fog för den andra grundens fjärde del. Talan kan därmed inte vinna bifall såvitt avser någon del av den andra grunden.

Den tredje alternativa grunden: Åsidosättande av artiklarna 87.2 a EG och 88 EG genom att kommissionen slog fast att den aktuella ordningen är oförenlig med den gemensamma marknaden

Parternas argument

- 173 För det fall förstainstansrätten skulle finna att den aktuella ordningen utgör statligt stöd har sökandena i andra hand gjort gällande att den aktuella ordningen uppfyller de två villkor som anges i artikel 87.2 a EG. För det första rör det sig om stöd av social karaktär till fördel för investerare. För det andra innebär ordningen inte någon diskriminering mellan nationella finansiella produkter och finansiella produkter med ursprung inom gemenskapen. Den aktuella ordningens sociala karaktär följer av att den syftar till att skapa en struktur som gör det möjligt för småspararna att förvärva aktier i bolag som de annars endast med svårighet hade kunnat anskaffa.
- 174 Under alla omständigheter är förstainstansrättens dom av den 14 december 2005 i mål T-200/04, Regione autonoma della Sardegna mot kommissionen (ej publicerad i rättsfallssamlingen), vilken kommissionen har åberopat, inte relevant, eftersom förstainstansrätten i den del som citerats bemötte en invändning om bristande undersökning.
- 175 Kommissionen har bestritt sökandenas argument.

Förstainstansrättens bedömning

- 176 När det gäller att fastställa dels huruvida en mottagare av ett stöd kan åberopa omständigheter och handlingar som kommissionen inte har fått kännedom om före antagandet av sitt beslut, dels huruvida grunder som stöds på dessa omständigheter och

handlingar kan upptas till sakprövning, följer det av fast rättspraxis att i ett mål om ogiltigförklaring enligt artikel 230 EG måste rättsaktens lagenlighet bedömas i förhållande till de upplysningar som förelåg den dag då rättsakten antogs. I synnerhet ska kommissionens komplexa bedömningar prövas enbart mot bakgrund av de upplysningar som kommissionen hade tillgång till när den gjorde dessa bedömningar. Kommissionen kan i detta hänseende inte kritiseras för att den inte har beaktat eventuella uppgifter som skulle ha kunnat åberopas under det administrativa förfarandet men som inte har åberopats, eftersom den inte har någon skyldighet att ex officio föreställa sig vilka omständigheter som skulle ha kunnat åberopas (se förstainstansrättens dom av den 23 november 2006 i mål T-217/02, Ter Lembeek mot kommissionen, REG 2006, s. II-4483, punkterna 82 och 83 och där angiven rättspraxis).

¹⁷⁷ Härav följer att en sökande som har deltagit i ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG inte har rätt att åberopa faktiska omständigheter som kommissionen inte har känt till och som sökanden inte har upplyst kommissionen om under det formella granskningsförfarandet. Det finns däremot inget som hindrar att den berörde anför en rättslig grund mot det slutgiltiga beslutet som den inte har anfört under det administrativa förfarandet (se domen i det ovan i punkt 176 nämnda målet Ter Lembeek mot kommissionen, punkt 84).

¹⁷⁸ Sökandena kan följaktligen inte i detta skede åberopa faktiska omständigheter som kommissionen inte har känt till vid antagande av sitt beslut och som sökanden inte har upplyst kommissionen om under granskningsförfarandet. Det finns emellertid inget som hindrar att sökandena i detta mål gör gällande att kommissionen har åsidosatt artikel 87.2 a EG, fastän sökandena inte uttryckligen bestred kommissionens bedömning, i beslutet om inledande av det formella granskningsförfarandet, att undantagen i artikel 87.2 EG och 87.3 EG inte är tillämpliga.

179 Vid sakprövningen av denna grund ska det inledningsvis erinras om att artikel 87.2 a EG ska tolkas restriktivt, eftersom det rör sig om ett undantag från huvudregeln i artikel 87.1 EG att statligt stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 127 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 49).

180 I det angripna beslutet anges uttryckligen, i skäl 52, att det undantag som sökandena har åberopat inte är tillämpligt.

181 Det framgår av lydelsen i artikel 87.2 a EG att tillämpningen av detta undantag är villkorat av att stödet är av social karaktär, att det ges till enskilda konsumenter och att det i detta sammanhang inte förekommer diskriminering med avseende på varornas ursprung.

182 Även om det är ostridigt mellan parterna att stödet ges utan diskriminering med avseende på de berörda investeringsstrukturernas ursprung riktar sig stödet emellertid till investerare av alla kategorier för vilka det innebär en minskad skatt eller lägre kostnader. Den aktuella ordningen är därmed inte av social karaktär. Kommissionen gjorde därmed en riktig bedömning när den fann att undantaget i artikel 87.2 a EG inte är tillämpligt.

183 Talan kan därför inte vinna bifall såvitt avser den tredje grunden.

Den fjärde alternativa grunden: Åsidosättande av artikel 88 EG och artikel 14 i förordning nr 659/1999 i den del kommissionen beslutade om återkrav av stödet från de investeringsstrukturer som drivs i bolagsform och de företag som förvaltar avtalsbaserade investeringsstrukturer

Parternas argument

184 För det fall förstainstansrätten inte finner att det angripna beslutet ska ogiltigförklaras i sin helhet har sökandena i tredje hand gjort gällande att återkravsbeslutet ska ogiltigförklaras i den del det avser de investeringsstrukturer som drivs i bolagsform och de företag som förvaltar avtalsbaserade investeringsstrukturer.

185 Enligt sökandena är återkravsbeslutet rättsstridigt på grund av att de personer som avses i beslutet, det vill säga de italienska specialiserade SICAV-bolagen och de italienska SGE-bolag som förvaltar specialiserade gemensamma fonder, inte är de verkliga stödmottagarna enligt den aktuella ordningen. Det framgår nämligen av artikel 88 EG och artikel 14 i förordning nr 659/1999 att återkravsbeslutet endast kan avse de verkliga mottagarna av direkt stöd. Kommissionen medgav emellertid, bland annat i skäl 42 i det angripna beslutet, att det enbart är investerarna som är de verkliga stödmottagarna enligt den granskade ordningen, eftersom de specialiserade investeringsstrukturerna endast gynnas indirekt härav.

186 Sökandena anser att det är oproportionerligt att ålägga de berörda SICAV-bolagen och SGE-bolagen att betala ett belopp motsvarande nedsättningen av den alternativa skatt som belastat rörelsevinsten, medan den fördel de påstås ha åtnjutit består i en ökning av de arvoden som uppbärs. Kommissionen kan inte kräva återbetalning av ett belopp som inte motsvarar värdet av den fördel som företagen faktiskt har åtnjutit. Kommissionen har, genom att kräva återbetalning av ett oproportionerligt belopp, åsidosatt artikel 14.1 i förordning nr 659/1999, enligt vilken "[k]ommissionen [inte] skall ... återkräva stödet

om detta skulle stå i strid med en allmän princip i gemenskapsrätten.” I detta hänseende har sökandena framhållit att de inte gör gällande att återkravsbeslutet i sig är oproportionerligt.

187 Sökandena har även påstått att ett verkställande av återkravsbeslutet skulle försätta de italienska specialiserade SICAV-bolagen och de italienska SGE-bolag som förvaltar specialiserade gemensamma fonder i en situation som är mindre gynnsam än vad som hade varit fallet om den aktuella ordningen inte existerade, eftersom betalningen av ett belopp motsvarande skattelättnaden utgör en kostnad som de annars inte skulle ha haft. Dessutom skulle de inte kunna föra denna kostnad vidare till investerarna. Åläggande av en sådan extra kostnad skulle således strida mot den rättspraxis enligt vilken återkrav av olagligt stöd ska leda till ett återställande av den tidigare rådande situationen.

188 Sökandena har vidare påpekat att de italienska myndigheterna, när det gäller SICAV-bolag eller SGE-bolag som förvaltar gemensamma fonder, inte har behörighet att verkställa det beslutade återkravet hos specialiserade investeringsstrukturer som har hemvist i en annan medlemsstat, vilket innebär att det aktuella återkravsbeslutet inte bara är rättsstridigt utan även utan verkan. Detta skulle ge upphov till diskriminering som grundar sig på var de specialiserade investeringsstrukturerna har sin hemvist.

189 Kommissionen har bestritt sökandenas argument.

Förstainstansrättens bedömning

190 I artikel 14.1 i förordning nr 659/1999 föreskrivs att kommissionen, vid negativa beslut om olagligt stöd, ska besluta att den berörda medlemsstaten ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren. Kommissionen ska inte återkräva stödet om detta skulle stå i strid med en allmän princip i gemenskapsrätten.

- 191 Det ska erinras om att upphävandet av ett olagligt stöd genom återkrav är en logisk följd av att det har slagits fast att stödet är olagligt och syftar till att återställa den tidigare rådande situationen (domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-277/00, Tyskland mot kommissionen, REG 2004, s. I-3925, punkt 74, och förstainstansrättens dom av den 19 oktober 2005 i mål T-318/00, Freistaat Thüringen mot kommissionen, REG 2005, s. II-4179, punkt 308).
- 192 Det huvudsakliga syftet med återbetalningen av olagligt stöd är att undanröja den snedvridning av konkurrensen som orsakats av den konkurrensfördel som det olagliga stödet medfört (domen i det ovan i punkt 191 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 76, förstainstansrättens dom av den 11 maj 2005 i de förenade målen T-111/01 och T-133/01, Saxonia Edelmetalle m.fl. mot kommissionen, REG 2005, s. II-1579, punkt 114, och domen i det ovan i punkt 191 nämnda målet Freistaat Thüringen mot kommissionen, punkt 310).
- 193 Återkrav i syfte att återställa den tidigare rådande situationen kan i princip inte betraktas som en oproportionerlig åtgärd i förhållande till syftet med fördragets bestämmelser om statligt stöd. Genom att återbetala stödet förlorar mottagaren den fördel han åtnjöt på marknaden i förhållande till sina konkurrenter, och den situation som förelåg före utbetalningen av stödet återställs (domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-372/97, Italien mot kommissionen, REG 2004, s. I-3679, punkterna 103 och 104, och av den 15 december 2005 i mål C-148/04, Unicredito Italiano, REG 2005, s. I-11137, punkt 113).
- 194 När det gäller stöd av skattemässig karaktär har domstolen slagit fast att ett återställande av den tidigare rådande situationen innebär att man i den mån det är möjligt återgår till den situation som hade förelegat om åtgärderna hade genomförts utan att en skatteminskning hade beviljats. Återställandet innebär inte att man omskapar det förflutna utifrån hypotetiska omständigheter – såsom de val som de berörda aktörerna kunde ha träffat, vilka ofta är många – eftersom de åtgärder som aktörerna valt att genomföra med hjälp av stödet kan visa sig vara oåterkalleliga (domen i det ovan i punkt 193 nämnda målet Unicredito Italiano, punkterna 117 och 118).
- 195 Det är mot bakgrund av dessa principer som den fjärde grunden ska prövas.

- 196 Genom artikel 3.2 i det angripna beslutet, i den giltiga italienska versionen, åläggs Republiken Italien att vidta alla åtgärder som krävs för att återkräva de stöd som olagligen ställts till stödmottagarnas förfogande från investeringsstrukturer som har bolagsform eller, i förekommande fall, från företag som förvaltar avtalsbaserade investeringsstrukturer, med bibehållande av de eventuella rättsmedel som föreskrivs i nationell lagstiftning.
- 197 I skäl 60 i det angripna beslutet anges att Republiken Italien ska återkräva stödet från investeringsstrukturerna eller från de företag som förvaltar dem, vilka är de första mottagarna av stödet samtidigt som de är de skattesubjekt som är skyldiga att till staten betala den alternativa skatten på rörelseintäkterna. Det stöd som ska återkrävas motsvarar skillnaden mellan ordinarie alternativ skatt och den nedsatta skatt som införts genom de aktuella skattelättnaderna. Enligt lydelsen i skäl 60 utesluter kommissionen inte den möjligheten att investeringsstrukturerna eller de företag som förvaltar dem kräver betalning av ett motsvarande belopp från sina innehavare, förutsatt att detta är möjligt enligt nationell rätt. Kommissionen framhöll även att det är möjligt att hela eller delar av det stöd som utbetalats till enskilda stödmottagare omfattas av bestämmelserna om stöd av mindre betydelse.
- 198 För det första kan det konstateras att de specialiserade investeringsstrukturerna eller de SGE-bolag som förvaltar dem, såsom framgår av punkterna 127–132 och 138–146 ovan, är stödmottagare enligt den aktuella ordningen. Sökandena har därmed inte grund för sitt påstående att kommissionen har åsidosatt artikel 88 EG och artikel 14 i förordning nr 659/1999 genom att i det angripna beslutet ha ålagt Republiken Italien att återkräva stöd från andra än dem som enligt det angripna beslutet är mottagare av detta stöd. I detta hänseende ska det framhållas att det varken i fördraget eller i förordning nr 659/1999, när det gäller det återkrav som den berörda medlemsstaten ska verkställa, görs någon åtskillnad beroende på om mottagarna av det aktuella olagliga stödet är direkta eller indirekta stödmottagare.
- 199 Sökandena har emellertid gjort gällande att de specialiserade investeringsstrukturerna, eller de SGE-bolag som förvaltar dem, i det angripna beslutet åläggs att återbetala en fördel som helt och hållet skiljer sig från den som de enligt kommissionens mening skulle ha åtnjutit. De ska nämligen återbetala ett belopp motsvarande skatteminsk-

ningen, vilken inte direkt har gynnat dem, medan den fördel som de enligt kommissionen har åtnjutit består i en ökning av deras tecknings- och förvaltningsarvoden. Proportionalitetsprincipen har därmed åsidosatts.

200 Det framgår av skäl 60 i det angripna beslutet att stödet ska återkrävas från investeringsstrukturerna eller från de SGE-bolag som förvaltar dem, i egenskap av såväl indirekta stödmottagare som skattesubjekt som är skyldiga att betala den alternativa skatten.

201 De specialiserade investeringsstrukturerna eller de SGE-bolag som förvaltar dem är emellertid, i egenskap av skattebetalare, Republiken Italiens enda möjliga motparter i förfarandet avseende återkrav av det olagliga stödet. För att den tidigare rådande situationen – det vill säga den situation som skulle ha förelegat om åtgärderna hade genomförts utan att en skatteminskning hade beviljats – ska återställas, krävs således att det gentemot dessa motparter framställs återkrav av ett belopp motsvarande skillnaden mellan den ordinarie skatten och den nedsatta skatt som införts genom den aktuella ordningen, varvid det står dessa strukturer eller bolag fritt att därefter eventuellt vända sig mot innehavarna eller till och med mot staten med regresskrav, i enlighet med bestämmelserna härom i nationell rätt.

202 Med hänsyn till att de specialiserade investeringsstrukturerna eller de SGE-bolag som förvaltar dem är mottagare av det aktuella olagliga stödet, kan återkravet av detta stöd från dessa organ eller bolag inte anses vara oproportionerligt enligt den rättspraxis som nämnts i punkterna 192–194 ovan. Det är nämligen den aktuella skattelättnaden, vilken omfattas av återkravet, som förorsakar en snedvridning av konkurrensen till fördel för de specialiserade investeringsstrukturerna eller de företag som förvaltar dem i förhållande till andra investeringsstrukturer.

203 Argumentet att de specialiserade investeringsstrukturerna och de SGE-bolag som förvaltar dem efter verkställandet av det beslutade återkravet skulle befinna sig i en mindre gynnsam situation än om de inte hade gynnats av den aktuella ordningen kan

inte heller godtas. Storleken av de belopp som ska återbetalas kan nämligen inte bestämmas med hänsyn till vilka olika åtgärder företagen hade kunnat vidta om de inte hade valt att vidta den typen av åtgärder som omfattas av stödet (domen i det ovan i punkt 193 nämnda målet Unicredito Italiano, punkt 114).

204 För det andra ska det under alla omständigheter noteras att de praktiska svårigheter som sökandena har åberopat, förutsatt att dessa kan bevisas, inte utgör tillräcklig grund för att ifrågasätta giltigheten av återkravsbeslutet, vilket utan åtskillnad avser alla specialiserade investeringsstrukturer och de företag som förvaltar dem.

205 Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser denna grund och ska därmed ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

206 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökandena ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökandena har tappat målet ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

följande:

- 1) **Talan ogillas.**
- 2) **Sökandena ska ersätta rättegångskostnaderna.**

Vilaras

Dehousse

Šváby

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 4 mars 2009.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten	II - 297
Den aktuella åtgärden	II - 297
Det administrativa förfarandet	II - 299
Det angripna beslutet	II - 300
Förfarandet och parternas yrkanden	II - 304
Upptagande till sakprövning	II - 306
Parternas argument	II - 306
Förstainstansrättens bedömning	II - 309
Prövning i sak.	II - 313
Den första grunden: Åsidosättande av bestämmelserna i artiklarna 253 EG och 88 EG på grund av det angripna beslutets bristfälliga motivering eller motsägelsefulla karaktär	II - 313
Parternas argument	II - 313
Förstainstansrättens bedömning	II - 315
— Den första delgrunden avseende kommissionens motivering i frågan huruvida det föreligger en selektiv fördel	II - 316
— Den andra delgrunden avseende kommissionens bristfälliga motivering i frågan huruvida det föreligger en snedvridning av konkurrensen som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna	II - 323
Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 87.1 EG på grund av att åtgärden inte utgör statligt stöd	II - 326
Parternas argument	II - 326
Förstainstansrättens bedömning	II - 329
— Identifiering av de mottagare som omfattas av den aktuella ordningen och klassificeringen av dessa mottagare som företag	II - 330
— Frågan huruvida det föreligger en selektiv fördel för de specialiserade investeringsstrukturerna eller för de företag som förvaltar dem	II - 332

— Frågan huruvida det föreligger en indirekt selektiv fördel för små och medelstora företag vars aktier innehas av specialiserade investeringsstrukturer	II - 338
Den tredje alternativa grunden: Åsidosättande av artiklarna 87.2 a EG och 88 EG genom att kommissionen slog fast att den aktuella ordningen är oförenlig med den gemensamma marknaden	II - 342
Parternas argument	II - 342
Förstainstansrättens bedömning	II - 342
Den fjärde alternativa grunden: Åsidosättande av artikel 88 EG och artikel 14 i förordning nr 659/1999 i den del kommissionen beslutade om återkrav av stödet från de investeringsstrukturer som drivs i bolagsform och de företag som förvaltar avtalsbaserade investeringsstrukturer	II - 345
Parternas argument	II - 345
Förstainstansrättens bedömning	II - 346
Rättegångskostnader	II - 350